

Joan Estrany

La història del cinema, any envant any enrera, comença a inicis dels vuitanta al *Cine Avenidas* de Sóller. Renoir pare i Renoir fill presenten sa primera filmació experimental: *Sortida del Tren d'Inca des del Cinema Mercantil de Ciutat*. El maquinista de la General, en arribar a port, descarrega les llaunes, és a dir, desengrampona les rodes, i té cura de no descarrilar el cel·luloide de la sínia metàl·lica del projector. Ja se sap, tots els projectoristes són pluriempleats. Sí, ho sabíeu veritat: la cinematografia i la locomotora són cosins germans, vols dir que n'hi havia per tant!

A Lübeck, concretament al carrer més inadvertit de Lübeck, pujant pel canal a mà dreta, com qui anar a ca la tieta, hi trobareu el *Cinema Modern*, curiosament un dels més antics de la ciutat. S'hi entra com si entràssiu a ca la tieta, per unes escales força pronunciades i al replà, és clar, dos ramellers i un tauler on timbren paper rosa, numerat i tot. Hi trobareu tot de matrimonis de classe mitja mitja i copes de cava alineades en butaques de a2. Aquell dia passaven, mira per on, una comedieta francesa...el nom ...ja ho diré...

A la memòria, a la cinematogràfica si menys no, me revenen aquells cinemes estibats de cotxes com el pàrquing del Carrefour els divendres després de costura. Què se n'ha fet dels *Autocines*? Mai vaig arribar a saber si existien de debò, només els he conegut al cine, mira tu. I és que l'urbanita coneix poques coses en persona, les menys bones tal vegada. Tom Cruise, la jaca del *High School* i la *cheerleader* del *weekend* fent el numeret...el claver del pare al contacte, un parell de dòlars pel picador *please*, la pel·lícula esquinçada als retrovisors.

Els que sí que són autèntics, ho eren almanco, són els cinemes, vull dir els cinemes a seques. Ja fa uns quants anys record haver fet cua al Born per veure el *Chip Prodigioso*... és clar que, de petit, tot sembla més gran, més solemne, més respectuós.

Els distribuïdors poden dir missa, aerodinàmica, confort, ergonomia, diversificació, mercadotècnia... El cert és que del Kinoteatre hem passat a les sales multicines... amb implícita reformulació morfosintàctica i espacial. Sacralitzar el cine potser és classista i reaccionari però les intrigues de galliner alienen menys

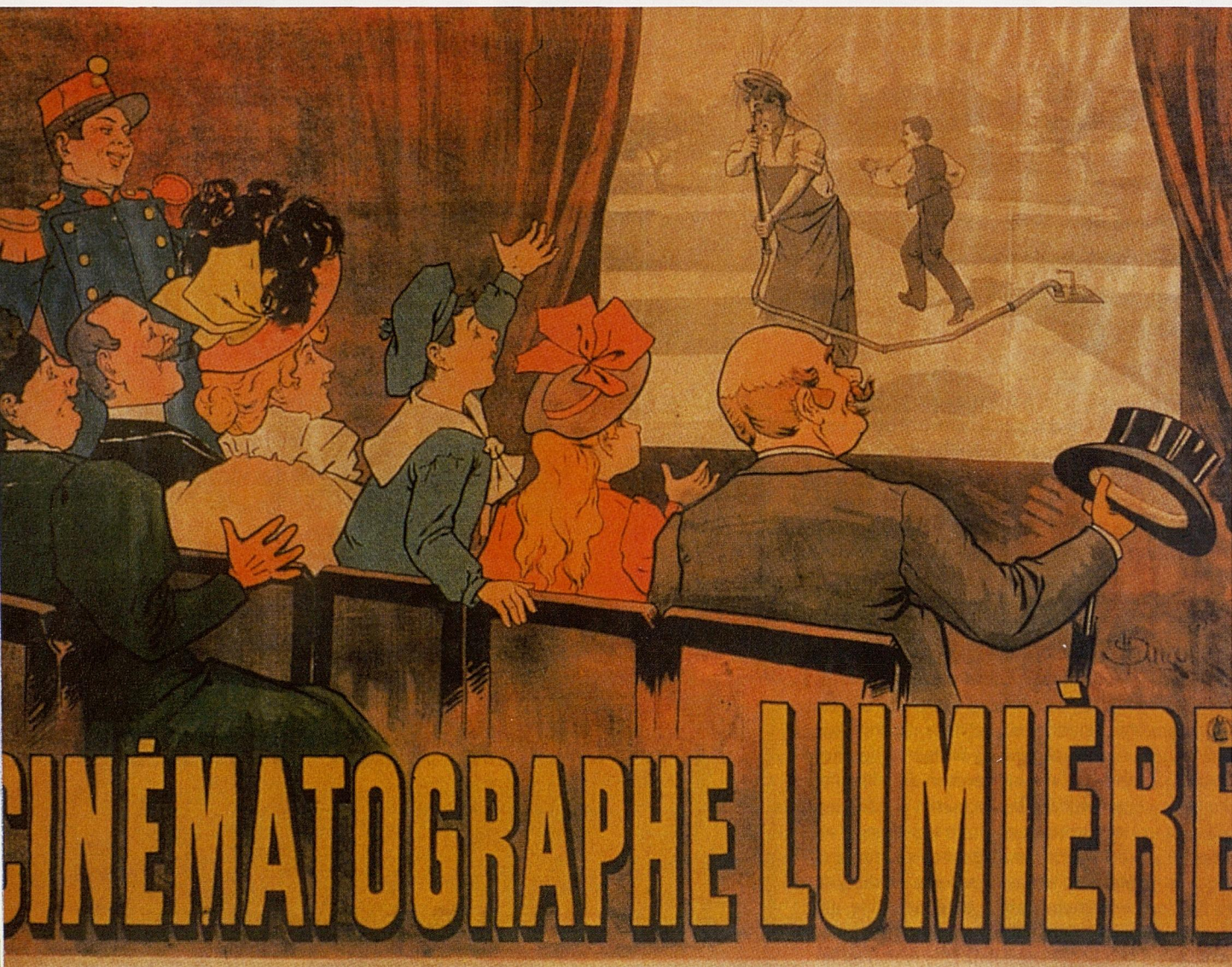
que els recreatius en sèrie. Alienats de l'alienació.

El que de veritat m'agrada són els cinemes de Gran Vía a Madrid: glamur, pati de butaques senyorial, *dolby surround* el volum a les totes, *coyac* i tant s'hi fa després si la pel·lícula és *round*, fluixeta... m'hi quedaria a dormir, en aquelles butaques. Avui dia a qualsevol cosa

li diuen butaca, un pati de butaques no és una quadrícula de 7x10 amb boteller-cendrer. No, un pati necessita: acomodador, estucats a les parets, un llençol per la pantalla, terra de parquet...o de gespa com als Freiluftkinos de Berlín.

Les sessions de cinema a la fresca de la capital alemanya mai comencen a la mateixa hora...i, si vostè no sap ben bé

a quina hora es pon el sol, millor s'entorni al seu poble i ho aprèn. Quan la fosca ja ha passat per finestreta, l'ingredient bàsic, els berlinesos planten les seves gandules plegadisses, despleguen les flassades, els termos de te a punt...El cinema a la fresca berlinès és especial, fins i tot la fresca fa acte de presència. L'únic que de fet trobam a faltar són els pixapins del Parc de la Mar... bé potser també una tàpia entre el llac i la Seu per no distreure'ns tan fàcilment de la pantalla. Teatre d'ombres a les murades.

A la cotxeria de Taxis d'Alcúdia se sentien remors d'escurada i gemecs de moixa mentre Richard Gere i la del *weekend* demanaven la carta de vins a un restaurant presumptament francès. Cine de barri més que cinema a la fresca,

com les places de toros portàtils...de les que són herència.

Tots ells tenien nom propi Capitol, Lumière, Metropol, Renoir, Modern... els noms es repetien a totes les ciutats del món, en tots els idiomes ... Ara tot és màrqueting; Multismegasmaxis... els leixemes no interessaven ningú. I tot perquè els escura-butxaques de dalt, aquells que mai tenen temps lliure, s'han proposat, per empatia, convertir els cinemes en sucursals de Las Vegas. El concepte de *fast food* importat al cel-luloide. Només manca que a finistreta ens demanin allò de *tomar o llevar...gleich oder mitnehmen?*

La Gemütlichkeit no és un luxe, més aviat un dret pel bon vibrant. Per això no admetré que em privin d'embarassar-me el meu abric i bufanda, arredossar-me a

un sofà desnonat i ensumar amb la gira de les orelles el fred de Connewitz. Una estufa junker per cent estudiants, els banys de *far west* gens amagats a estribord, i quasi 90 anys d'aluminosi al sòtil provocada pels efectes contraindicats de sobreexposició lumínica i síndrome d'abstinència. Una sucursal intacta de la fàbrica de somnis amagat al Sudvorstadt. Tot sols a la primera galeria, jo i la "Pils" i la nina de rastres que m'oferta inconscient la seva clavícula, l'elàstic. El verdet, l'herba, la mala herba es cruspeixen de mica en mica aquest pati de butaques i flassades ... un presagi interior em diu que potser trigaré cent anys a tornar a aclucar els ulls. L'antidot seu al meu costat. ... *Le goût des autres* així es deia la pel·lícula de Lübeck.